P. Ciołkosz

MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 10 X 1941 /poranny/

DEUTSCHLANDSENDER /po niemiecku/

Wobec konieczności zaspokojenia ważnych i pilnych potrzeb, wolno będzie odtąd nabywać rowery i motocykle tylko za specjalnym pozwoleniem. /8 X, g.14,00/. - Radio moskiewskie ogłosiło wczoraj, że okupacja bolszewicka Litwy była spełnieniem długoletnich pragnień Litwinów. Dobrze jednak wiadomo, że bolszewizacja Litwy była niezwykle krwawą i wojska niemieckie znalazły zwłoki nie mniej niż 25 tysięcy ofiar. /8 X, g.19,00/. /Uwaga: Ta sama wiadomość co powyżej, podana była 8 X o 12,30 przez rozgłośnię FRIESLAND, po angielsku, z tym, że zamiast Litwy i Litwinów, wymieniana była Łotwa i Łotysze/.- Między Francją a Rumunią zawarty został układ naftowy. /8 X, g.23,00/.

LUXEMBURG /po angielsku/

By uchronić katedrę w Reims przed następstwami angielskich nalotów lotniczych, obłożono ją 38 tys. worków piasku, zaś wspaniałe witraże ukryte zostały w podziemiach. /8 X, g.19,30/.

FRIESLAND /po angielsku/

Pewien turysta amerykański, który był w zeszłym roku na Litwie, aresztowany był przez bolszewików. Opisuje on swe przejścia. Umieszczono go w niewielkiej ciemnicy, gdzie było poza tym 24 więźniów politycznych; wszyscy byli brudni, mieli zropiałe rany. Wszyscy byli bici i torturowani przez naczelnika więzienia, Żyda. Wracając z przesłuchiwań, wielu miało na wpół oderwane uszy i krwawiące oczy. Zostali oni wyswobodzeni 23 VI 1941 przez wkraczające wojska niemieckie. /8 X, g.18,00/.

PARYŻ /po francusku/

Zagłębie donieckie jest sercem sowieckiego przemysłu wojennego. Niemcy porównują je z Ruhrą. Większość surowców ZSRR pochodzi stamtąd, zwłaszcza węgiel, którego zapasy oceniane są na 90 miliardów ton i ciągną się na przestrzeni 23 tys. km. kw. Produkcja węgla wynosząca w 1920 22 milionów ton, doszła w 1934 do 61,400 tys. ton. Ponadto Donbas ma złoża cynku, złota i srebra, oraz kopalnie miedzi, produkujące ponad 20 milionów ton rocznie. /8 X, g.18,00/.

PRAGA /po czesku/

Prasa podkreśla, że ofiary i straty ostatnich dni spowodowane były wyłącznie lekkomyślną i zbrodniczą akcją ludzi z zagranicy. Naród czeski ma tylko jednego odpowiedzialnego przywódcę, dra Hachę. /8 X, g.5,45/. - Hitler został zesłany przez Opatrzność i ma zarówno wejrzenie w przyszłość, jak i odwagę podejmowania i przeprowadzania pomyślnie najtrudniejszych zadań. Z początku mało rozumiano jego decyzję prowadzenia wojny z Rosją, lecz dziś cała Europa jest mu wdzięczna za ocalenie kontynentu. /8 X, g.17,00/.- Dziś, gdy agenci Benesza zostali unieszkodliwieni, stosunki się poprawią. Teraz, gdy W. Brytania zaczyna oszczędzać swego lotnictwa, zaś Ameryka odmówiła dalszej pomocy, dopóki nie będą ujawnione straty na Atlantyku, gdy wreszcie Niemcy zdobyli nowe zasoby surowców, zdaje się, że Benesza czeka nowe Monachium. /8 X, g.18,15/.

BELGRAD /po rosyjsku/

Armia czerwona jest rozbita, los Sowietów przesądzony, nawet Anglia i Ameryka zrozumiały to i Roosevelt rozmawia z Kiereńskim, chcąc zeń uczynić następcę Stalina.- Od 24 lat bolszewicy wołają: Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się. Na wezwanie to zareagowało ogółem kilka tysięcy wyrzutków społeczeństwa, zaś robotnicy i chłopi pod przewodem narodowego socjalizmu zjednoczyli się dla obalenia międzynarodowego żydowstwa i kapitalizmu. /9 X, g.10,45/.

Zapowiedź przez Hitlera decydujących operacyj na wschodzie, Anglicy nazwali bluffem. Teraz widać, kto mówi prawdę.- Wszystkie powstania w Rosji od Pugaczowa do 1917 były wynikiem dążenia chłopa do zdobycia ziemi. Stołypin rozpoczął reformę, która miała zaspokoić chłopa, lecz zabili go Żydzi, by zachować możność szerzenia akcji wywrotowej wśród chłopów. Obietnicy dania ziemi chłopu bolszewicy nie dotrzymali, wprowadzając ustrój gorszy od pańszczyzny. Niemcy dadzą wam ziemię, od was zależy, by nastąpiło to szybko. /9 X, g.17,15/.

BELGRAD /po ukraińsku/

Bolszewicy ukrywali rzeczywistość sowiecką przed zagranicą. Gdy jednak ktoś przyjrzał się jej choć trochę, pojmował jak jest straszna. Nawet zwolennik komunizmu, Gide, po powrocie z Rosji, napisał książkę zwalczającą komunizm. /9 X, g.10,50/.

RZYM /po rosyjsku/

Armia niemiecka niesie wam wolność, lecz wy, żołnierze sowieccy, musicie też wziąść udział w wyzwoleniu ojczyzny. /9 X, g.15,15/. Oświądczenia Roosevelta i Łozowskiego o tolerancji religijnej w Sowietach, wywołały oburzenie w Ameryce, wiadomo bowiem, że Sowiety dalej prześladują religię. B. korespondent amerykański w Moskwie, Stevens, twierdzi, że w Sowietach jest tylko 4 - 5 milionów ateistów. Pokrywa się to z naszą tezą: są to członkowie kompartii, popierający rząd. - Niemieckie koła oficjalne pewne są, że obecna ofenzywa skończy się ostateczną likwidacją armii sowieckiej. /9 X, g.16,00/.

MOSKWA /po polsku/

Przemówienie amb. Kota odczytane przez Ksawerego Pruszyńskiego: Obywatele polscy, zwracam się do was wszystkich, przebywających obecnie w ZSRR, do mężczyzn i kobiet, bez różnicy wiary, języka i narodowości. Przybyłem tu w myśl układu polsko-sowieckiego, jako przedstawiciel suwerennej i nieśmiertelnej Polski, jakkolwiek jej ziemia zajęta jest przez wroga, a rząd na wygnaniu. Wszystkim wam przynoszę pozdrowienia Prezydenta Rzplitej Władysława Raczkiewicza, który jest symbolem niezerwanej ciągłości Państwa, oraz głowy Rządu i Wodza Naczelnego Gen. Sikorskiego, który dzięki ogromnym wysiłkom, odważnej inicjatywie i autorytetowi zdołał obronić interesy Polski i stworzył armię, która stała się dziś sławną, wreszcie Rządu jedności narodowej, który obejmuje wszystkie żywe siły polityczne od prawego do lewego skrzydła i walczy o zmartwychwstanie niepodległej i demokratycznej Polski.

Przybyłem do Moskwy by nawiązać oficjalne stosunki z rządem sowieckim i współpracować z tym rządem nad wykonaniem układu z 30 VII. Układ ten zawarty został przez Rząd Polski w świadomości tego, iż trzeba skoncentrować wszystkie zasoby świata, by pobić najstraszliwszego wroga, jakiego kiedykolwiek znała ludzkość, a równocześnie największego wroga Polski. Bez jego klęski nie będzie miejsca dla naszego państwa i dla naszego narodu. Rosja napadnięta przez tegoż wroga i broniąca się przeciw niemu, stała się naszym naturalnym sojusznikiem. Do tej wspólnej walki po raz pierwszy w dziejach żołnierz polski idzie razem z żołnierzem sowieckim, co otwiera wspaniałe widoki na pokojową, przyjazną, sąsiedzką współpracę obu narodów.

Każdy Polak rozumie, że obecna sytuacja wymaga rzucenia zasłony na przeszłość i na to, co dzieliło nas od Związku Radzieckiego. Przed naszymi oczyma powstaje na terytorium Sowietów Armia Polska. Pod jej sztandary ściągają żołnierze, którzy w ciężkim życiu obozowym umieli zachować wiarę w Ojczyznę i niezrównaną wartość bojową. Pod jej sztandary ściągają również lieznioch otnicy ze wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej Polskiej. Zorganizowano już silną jednostkę. Żołnierze i oficerowie wyróżniają się swym poziomem moralnym, zapałem wojennym i duchem ofiarności.

Armia ta ma świetnego dowódcę, gen. Władysława Andersa, 3-krotnie rannego w kampanii wrześniowej. Pierwszym zadaniem tej armii jest pomoc w obronie przeciw najeźdźcy niemieckiemu. Każdy Polak wie, że

jest to wspólna wojna, dopraw nasza wojna. Każdy z nas dostrzega jak dziwnymi drogami zmierzają zamiary opatrzności. Bez względu na to, jakie okrucieństwa i prześladowania mogą mieć miejsce na ziemi polskiej, prześladowania, którym naród polski opiera się z niezachwianym bohaterstwem, tu, na terytorium Sowietów, siła narodu znajduje swe odrodzenie. Ci, co się tu znaleźli, są teraz ocaleni i zahartowani w ogniu swych doświadczeń, biorą na nowo udział w dziele odzyskania Państwa.

Zadanie, jakie stoi przed przedstawicielami Rządu Polskiego w Związku Radzieckim, jest olbrzymie. Wymaga cierpliwości, jaknajściślejszej pracy obywateli polskich z przedstawicielami ich Rządu i wielkiej dyscypliny. Rząd Polski czyni wszelkie wysiłki, by przyjść wam z pomocą i w tych poczynaniach na poparcie całego świata. W szczególności otrzymuje pomoc z Ameryki, której Polonia jest przykładem szlachetnej ofiarności. Przyjazna postawa Związku Sowietów pozwala nam mieć nadzieję, że wszystkie trudności będą pokonane.

Wkrótce rozpoczniemy nadawać regularnie audycje radiowe, opracowywane przez Ambasadę, dla Polaków tutaj i w kraju. Audycje te będą dla was źródłem informacyj o działaniach wojennych, o wysiłkach Rządu i Armii i o sytuacji w Kraju; równocześnie będą informować ludność Kraju o waszym życiu, waszej pracy i waszej walce. Audycje te pomogą do wzajemnego odszukania się rozdzielonych członków rodzin i do odszukiwania zaginionych. W najbliższej przyszłości zamierzamy rozpocząć wydawnictwo tygodnika polskiego, który będzie więzią między wszystkimi Polakami w ZSRR.

Nie można jeszcze opracować szczegółowo całkowitego planu pomocy i nowego ukształtowania organizacji życia polskiego na tym terytorium. Potrzeba czasu na określenie zarówno zasad, jak i techniki wszystkich tych poczynań, lecz ambasada będzie informować was przez radio o wszystkich postępach. Wkrótce rozpocznie się tutaj odpowiednie rozmieszczanie Polaków i zaopatrywanie ich w środki egzystencji. Musimy was prosić o cierpliwość i wytrwałość, a z naszej strony zapewniamy was, że uczynimy wszelkie wysiłki, by zaspokoić jaknajprędzej wasze najpilniejsze potrzeby.

Z niezłomną wiarą w nasze zwycięstwo nad wrogiem i zmartwychwstanie Ojczyzny, wzywam was do zgody i konsolidacji wszystkich naszych zasobów dla poparcia naszego Rządu i naszej Armii. /8 X, g. 15,00/.

Uwaga: Audycja powyższa jest powtórzeniem audycji nadanej 4 X, o g.16,30, a podanej w Komunikacie porannym z 6 X. Dnia 4 X audycja była bardzo silnie głuszona, to też z przemówienia można było podać jedynie fragmenty. - - - -

MOSKWA /po rosyjsku/

Komunikat SBI.- Zastępca Kom. Lud. aprowizacji Jarczew oświadczył, że kraj ma w tym roku więcej ziarna, niż kiedykolwiek.- Partyzanci w zajętej przez Niemców części okręgu leningradzkiego zabili 1 generała, 207 oficerów, 2,659 żołnierzy, dowódcę oddziału Gestapo i 66 gestapowców.

Artykuł Eisensteina: Filmy antyfaszystowskie można podzielić na 3 kategorie: skrajnie realistyczne, jak "Wyznania szpiega", ośmieszające, jak "Wielki dyktator", oraz materiał wyprodukowany przez samych ludożerców faszystowskich, widoki dymiących zgliszcz Warszawy, Belgii, Polski i Francji. Gdy widzimy, jak grupa faszystów wchodzi na Akropol, serca nasze przepełniają się nienawiścią dla nich.

W Polsce rozstrzelano ostatnio około 1000 osób, aresztowano 60 tysięcy, 500 tysięcy robotników wywieziono na roboty do Niemiec, nie licząc przebywających tam 640 tysięcy jeńców wojennych. Polacy pozbawieni są wszelkich praw, muszą nosić opaski z literą P, własność polska jest konfiskowana, inteligencja i księża wysyłani do kopalń i do budowy dróg. /9 X, g.12,00 i 17,00/. - Berliński korespondent Aftonbladet donosi, że według dziennika belgradzkiego "Nasza borba" na Czarnogórzu powstał rząd ludowy z jednym z profesorów uniwersytetu na czele. /8 X, g.17,00/.

Donoszą z New Yorku, że w sanatoriach szwajcarskich przebywają Niemcy, kierowani tam z obawy, by nie opowiadali o aktach sabotażu na terenach okupowanych. Niemcy wywierają presję na Szwajcarię, by zgodziła się przyjąć w szpitalach szwajcarskich 20 tysięcy rannych niemieckich.

MOSKWA /po serbo-chorwacku/

Znikanie całych grup żołnierzy i oficerów niemieckich stało się w Polsce zjawiskiem codziennym. Młodzi patrioci polscy stosują hasło mickiewiczowskie "Gwałt niech się gwałtem odciska". Oddziały partyzanckie rosną, a składają się z kwiatu młodzieży polskiej. Atakują one transporty amunicji i składy żywności. Partyzanci polscy zniszczyli pociąg, wiozący żołnierzy niemieckich. Rozwścieczone władze okupacyjne wyznaczyły 50 tysięcy złotych nagrody za wskazanie sprawców, ale bezskutecznie. Agentów Hitlera znajduje się martwych w Gdyni i innych miastach Polski. Młodzież polska nie złożyła broni; przeciwnie, kroczy drogą, wskazaną przez młodzież sowiecką. /8 X, g.19,00/.

ANKARA /po arabsku/

Atay pisze w dzienniku Ulus, że utrata Moskwy nie musiałaby pociągnąć za sobą kapitulacji Rosjan, lecz większa część Rosji europejskiej wpadłaby w ręce Niemców. Niemcy mogliby zadowolić się tymi wynikami i zająć się odbudową terenów, gdyż Rosja później nie mogłaby być dla Niemiec prawdziwym niebezpieczeństwem. Trudno jest przewidzieć dalszy rozwój oporu Sowietów. Niemcy rzucili miliony do walki, która trwa już 3 miesiące i mimo sabotaży nadal mają władzę nad milionami ludzi na wielkich obszarach. Nie wiemy, jak dalece ta kampania osłabiła Niemcy, to też nie można przewidzieć przebiegu operacyj podczas zimy i później. Sowiety, pozbawione większości terenów europejskich, nie będą silniejsze niż przedtem, lecz przez 3 miesiące Niemcy walczyli na lądzie i w powietrzu, zaś Anglosasi gromadzili materiały. /8 X, g. 16,45/.

TOKIO /po niemiecku/

Rząd japoński stara się o zachowanie pokoju na Pacyfiku. Ten cel miała nota ks. Konoye do Roosevelta. Mimo to rząd Stanów utrzymuje swą prowokacyjną postawę antyjapońską. O ile stosunki między Japonią a Stanami zostaną zakłócone, odpowiedzialność spadnie całkowicie na Stany.

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE

Depesze.

W Stambule potwierdzają, iż nowa tajna rozgłośnia nadaje na Węgry audycje antyosiowe.- Stawki ubezpieczeniowe na ryzyko wojny dla ładunków na statkach brytyjskich i sojuszniczych, zredukowano z 5 na 4%. Komentatorzy niemieccy twierdzą, że dalsza obrona Donbasu jest praktycznie niemożliwa.- <u>Tokio</u>: Prasa japońska nadal atakuje Stany, twierdząc, że Japonia chce porozumieć się ze Stanami, lecz te ostatnie życzą sobie, by w ewentualnym układzie uczestniczyły Sowiety, co dla Japonii jest nie do przyjęcia.- Agencja Domei wzywa państwa osi do zaprzestania walki w Rosji, zanim będą wyczerpane wszystkie rezerwy w ludziach i materiale i wykonania ostatecznego ataku na W. Brytanię. Jeżeli wojna przeciw Rosji miałaby trwać jeszcze jakiś czas, rezerwy niemieckie mogą się zupełnie wyczerpać, co uniemożliwi rozbicie W. Brytanii. - Dziennik szwedzki Tidningen donosi ze źródeł katolickich w Berlinie, że Papież zwrócił się do Roosevelta z zapytaniem, czy skłonny byłby współdziałać w ustaleniu okręgów wolnych od bombardowania, w złagodzeniu blokady w stosunku do potrzeb kobiet, dzieci i starców, oraz z zapytaniem, czy możliwem byłoby utworzenie po wojnie autonomicznego państwa żydowskiego.

Korespondenci.

<u>D. Mac Avoy, Moskwa</u>. Wszyscy Rosjanie, z którymi rozmawiam, zadają

jodno pytanie: " Gdzie jest pomoc Aliantów?" - C. Lanius, Berno.
Nie ulega kwestii, że, by zająć Moskwę, Niemcy musieliby uczynić
to przed zimą; muszą się więc spieszyć. Oficjalnie Niemcy twierdzą,
że kampania zimowa nie będzie potrzebną, gdyż Rosjanie będą przedtem
pobici. Jednakże koła nieoficjalne liczą się z tą możliwością i
perspektywa taka jest dla nich bardzo niemiła.- C. Barbo, Berno.
Korespondent berliński Journal de Geneve twierdzi, że nowa ofenzywa
niemiecka ma na celu, jeżeli nie zupełne złamanie oporu Rosjan, to
przynajmniej takie osłabienie sowieckiego potencjału wojennego, by
akcja Rosjan w zimie musiała się ograniczać do skali partyzantki,
co zapewniłoby Rzeszy spokój na wschodzie przez zimę i możność
zatrudnienia wojsk gdzie indziej. Berlin jest bardzo oburzony na
Farinacci'ego , który ostatnio ogłosił ścisłe, jak się zdaje, dane
dotyczące siły Sowietów, oświadczając m. i., że armia czerwona
ma 35 tysięcy samolotów, 40 tysięcy tanków i setki dobrze wypo-
sażonych dywizyj piechoty, i że taka potęga jest wystarczającym
powodem, by kampania była długa i trudna. R. Brcke, Ankara. Według
oświadczenie Hitlera wojna na wschodzie ma zostać zakończona w
ciągu dalszych 15 dni; Niezależnie od tego, czy przepowiednia ta
się sprawdzi, posuwanie się wojsk niemieckich w kierunku Kaukazu
oznacza ponowne przybliżanie się działań wojennych do granic
Turcji.- Podpisanie traktatu niemiecko-tureckiego, który obowiązy-
wać będzie do 31 marca 1943. Traktat przewiduje dostarczenie przez
Turcję 90 tys. tonn rudy chromowej, poczynając od wygaśnięcia
umowy angielsko-tureckiej, uprawniającej Anglję do monopolistycz-
nego prawa otrzymania całej produkcji tureckiej rudy chromowej.
Turecka gencja urzędowa stwierdza, że pertraktacje toczyły się w
duchu przyjaznym, zaprzeczając, iż Niemcy stosowali politykę gróźb.-
Partyzanci serbscy /czetnicy/ prowadzą obecnie prawdziwą wojnę
przeciwko niemieckiej armji okupacyjnej, o ustalonej mniejwięcej
linji frontu. Przywódcami czetników są prócz oficerów księża,
działacze społeczni, adwokaci. Niemcy używają w toczących się
walkach artylerji oraz samolotów bombowych. Działania wojenne doprowadziły do regularnej bitwy o miasto Szabad, które zostało zdoby-
te przez Niemców po intensywnym bombardowaniu, wskutek czego
zniszczenie są olbrzymie. M. Agronsky, Ankara. Traktat niemiecko-
turecki doprowadził do daleko idącego kompromisu w odniesieniu do
niemieckich żądań dostaw rudy chromowej. Turcy uważają ostateczną
formę tego traktatu za wielki sukces w swej dyplomacji. Niemcy
pomoszą całkowite ryzyko zarówno dostaw do Turcji, jak i transportu
mających być wywożonymi z Turcji artykułów. New York / po polsku/
Orędzie Prezydenta Roosevelta do Kongresu, żądające rewizji ustawy
o neutralności, przedewszystkim zaś uzbrojenia statków handlowych.-
Zamach stanu w Panamie i odsunię ie od władzy pro-hitlerowskiego
prezydenta , który uciekł do Hawany.- Delegaci amerykańscy na
konferencję moskwiewską , którzy przybyli do Londynu, są zdania, iż
Moskwa będzie mogła skutecznie być obronioną przed nowym natarciem
niemieckim, ale gdyby nawet miała być ewakuowana, akcja obronna
będzie kontynuowana z całą energją. Wrzenie w krajach okupowanych.
Rozstrzelanie 9 Czechów wywołało wrażenie wśród ludności Protektoratu
Daje się zauważyć tendencja poczynienia pewnych ustępstw ze strony
władz niemieckich, które wyraźnie zaniepokojone są zaostrzającą się
coraz bardziej sytuacją. Niem urzędowa agencja donosi o uchyleniu
stanu wyjątkowego w całym szeregu okręgów ze względu na wzorowe
zachowanie się ludności. / 9 X, g. .23,.15/